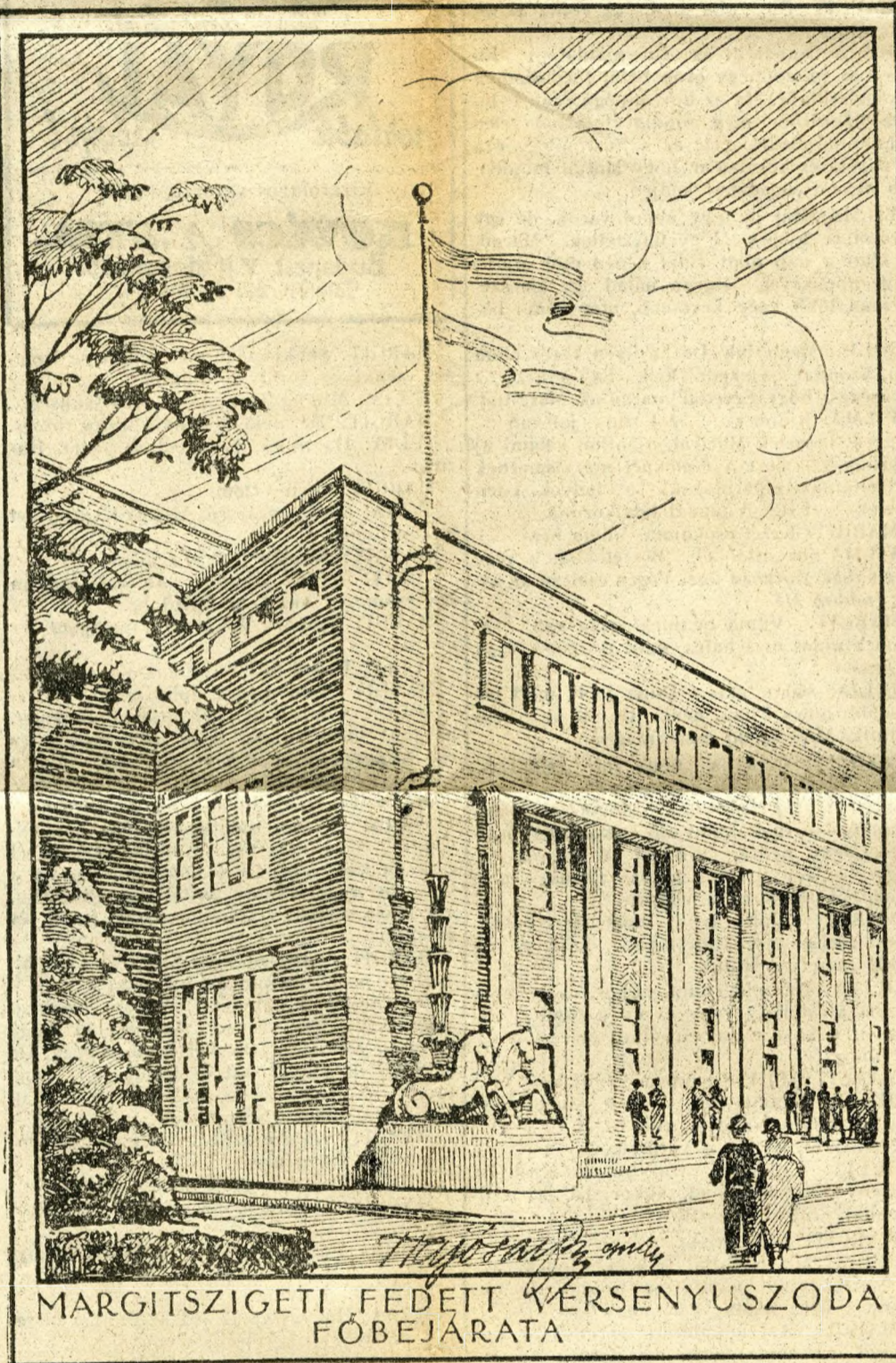

Milyen lesz a margitszigeti fedett uszoda?

Írta: HAJÓS ALFRÉD műépítész

Az 1912. évi stockholmi olimpiászt megelőző évben tartott nemzetközi olimpiai kongresszusról *Muzsa Gyula*, a magyar olimpiai bizottság elnöke a meglepő hírellel értesítette Budapestre, hogy a nemzetközi olimpiai bizottság az 1920. évben rendezendő olimpiai versenyek színhelyéül első helyen Budapestet jelölte ki. A hír nagy örömet szerzett s megmozdultak nemcsak a társadalmi körök, sportszövetségek, hanem a rendezést érintő illetékes hatósági körök is. Az 1916. évi olimpiász rendezését ugyanakkor Berlinnek ítélték oda és a német főváros 1913-ban meg is kezdte az olimpiász színhelyéül kijelölt 60.000 főnyi

ván, a presztízsen és idegenforgalmon kívül nagy értéket jelentő és hasznot hozó olimpiai versenyek rendezésével a kevésbé érdemes nemzeteket is megtisztelti. Németországon kívül már Itália, Svájc, Délamerika, Ausztrália, Egyiptom, Dánia és természetesen Berlin után a legjogosultabb aspiráns, Magyarország verseng a legközelebbi olimpiász rendezéséért, amelynek eldöntése a tapasztaltak alapján nemcsak az illető országok sportbeli rátermettségétől, hanem a diplomáciai befolyások eredményétől is függ. Újabban a nemzetközi olimpiai bizottság mérlegelés tárgyává teszi mindenkor, vajjon

MARGITSZIGETI FEDETT VERSENYUSZODA FŐBEJÁRATA

közönségre tervezett grunewaldi stadion építését, amelyet a következő évben elkészített s rendeltetésének átadott.

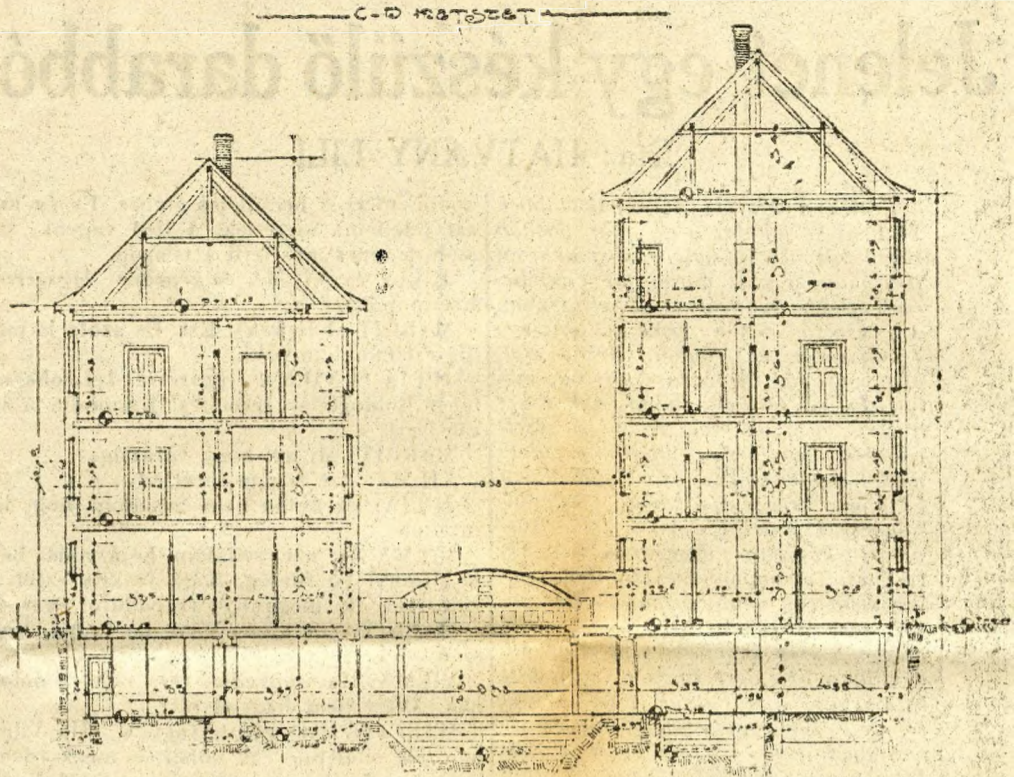
Az 1914. évben kitört világháború az 1916. évben tervezett olimpiai előkészületeket megszüntette, úgy hogy a hatodik olimpiászt meg sem tartották. A párizsi komolytalan jellegű, úgynevezett katonai olimpiász után 1920. évben a központi hatalmak nemzetének kizárásával Antwerpenben rendezték a VII-ik olimpiászt s 1925. évben ismét Párizsban a VIII-ikat, melyen a németek kivételével már a világ összes nemzetét résztvettek. 1928-ban helyreállt a sport béke a világ összes nemzetét között, úgy hogy az amsterdami olimpiász küzdőterén már minden nemzet fia résztvehetett.

Berlin tehát nem rendezhetett a világháború miatt olimpiai versenyeket, sőt a világháborút követően sem Berlin, hanem Antwerpen, vagy pedig Amsterdam új stadionjában küzdöttek a versenyzők az olimpiai pálmáért. 1932. évre az amerikai Los Angeles városát érte a versenyek rendezésének megtisztelő bizalma. Ezek után igazán kétségsé vált, vajjon az immár felszaporodott versengésben mikor kerül sorra annak az ígéretnek beváltása, amelyet a N. O. B. 1911-ben Németországnak tett Berlin mellett Budapest rendezési reményeit még inkább elhalványultak, mert a tapasztalatok szerint a Nemzetközi Olimpiai Bizottság ma már nem annyira egy ország sportmultját és nivóját értékeli, hanem a külügyi diplomácia nagy befolyása alatt áll

az illető ország gazdaságilag garanciát nyújt-e az olimpiai versenynek megrendezésére és idejében felépíti-e a versenyek színhelyét, a stadiont.

Amennyire elhalványult az esélyek összecsukásával Budapesten a Stadion felépítésének reménye, annyira előtérbe kerültek és végrehajtásra megérték az uszodák és elsősorban a fedett uszoda építkezésének kérdései. Nemcsak a magyar úszó és vízipóló gárdának kontinentális, sőt immár az egész világraszóló hegemoniája érlette meg a fedett versenyuszoda építését, hanem a Magyar Úszó Szövetség vezérkarának nagyszerű külügyi politikája s az a minden akadályon felülkerelkedő propaganda, mellyel az úszósportnak nemcsak hatalmas versenyző gárdát, hanem állandó tömegérdeklődést biztosítani. Ennek a nagyszerű propagandának eredménye a főváros és a kormányhatóság érdeklődése és áldozatkészsége, amellyel, ha a külföldhöz viszonyítva, kissé megkétséve is, de olyan keretben és tartalommal valósítja meg az úszótársadalom kívánságát, amelyhez fogható talán a világ egyetlen városában sem lesz.

Nem márványpalotáról, nem óriási méretű csarnokról, vagy egyéb csodákról lesz szó a margitszigeti fedett versenyuszodánál, hanem a sportszerűség minden követelményének és a versenyt látogató nézőközönség minden igényének egyszerű és kényelmes kielégítéséről. Külföldön, főleg Németországban az utolsó években igen sok fedett uszoda épült s csodálatos, hogy néhány

MELEGVÉDELMI SZERKEZET

létesítményen kívül e nagy gyakorlati értékkel bíró országban, jó uszodát igen keveset építettek, sőt a fedett uszodáknak még az a fogyatékosága is megvan, hogy a sportszerűség követelményeinek sem felelnek meg. A fedett uszodák legnagyobb részében a vetkőző-helyeket (kabinokat, szekrényöltözőket) az úszócsarnokba tervezték. Nagy hibája ezeknek, hogy a magas hőmérsékletű, párával telített úszócsarnokban a fürdés utáni öltözködés sokszor kibírhatatlan, a felsőruhák a párától megnedvednek, úgy hogy a fürdőző az uszodából való távozás a fürdőzőket a meghűlés veszélyének teszi ki.

A margitszigeti fedett versenyuszoda ezt a kérdést radikálisan meg fogja oldani, mert az öltözőkabinokat a tribünök alá, az úszócsarnoktól teljesen elszigetelve tervezték.

Ha ugyanis az öltözőhelyiségek hőmérséklete sokkal alacsonyabb a csarnok hőmérsékleténél, nincs páraaképződés, ami higiéniai szempontból rendkívül fontos. A különböző helyiségek hőmérséklete is különböző lesz s a télikabátban belépő fürdővendégek az előcsarnokban egész más hőmérsékletű légkörbe jutnak, mint a magasabb hőmérsékletű vetkőző és ennél is magasabb hőmérsékletű úszócsarnokban. E kérdés megoldása természetesen nagy hőtechnikai elgondolást jelent, melynek megoldása a fürdőcsarnokban igen kényes természetű, hiszen versenyek esetében két igényt is ki kell elégíteni. Az egyiket, a ruhában tartózkodó közönségnek igényét, amely a levegő magas hőmérsékletét nem viselne el, viszont a versenyzők meghűlésének a lehetőségét is meg kell előzni. E nehéz kérdést is megoldotta a tervem, a fűtési felületek megfelelő elosztásával.

Az, hogy nemcsak fedett uszodáról, hanem egyúttal versenyuszodáról van szó, a komplikált terv megoldását megnehezítette. Tudtommal eddig a világon sehol versenyuszodát nem építettek, mert a legújabbban készült stuttgarti fedett uszoda versenyszerűsége csupán két terasse-lépcső beiktatásával adódott, melynél azonban a tervező nem volt tekintettel arra, hogy a versenyzőket látogató nagy tömeg a már elhelyezkedettek zavarása nélkül foglalja el helyét. Ez az uszoda különben az első, amelynek az öltözőhelyiségeket elszigetelték a csarnok levegőjétől, viszont az úszómedence 50 méteres hossza mellett sem sportszerű, mert csak 12 méter széles és így az úszósport legnépszerűbb ágát, a vízipólót gyakorolni nem lehet.

A 18 méter széles és 33½ méter hosszú medencéjű margitszigeti versenyuszoda minden sportigényt kielégít. Az uszoda csakis úszni tudók részére alkalmas, mert medencéje a legesekélyebb részén 1.90 mtr., mely a 3, illetve 5 méteres ugrótoronynál pedig 3 méter.

Az úszni nem tudók, a tanulók és gyermekek részére külön medence áll majd rendelkezésre, mely főleg tömegtanítás céljából csigákon mozgó szerkezet kerül.

Az úszócsarnok két hosszabbik oldalán ülőhelyek, két végén és az emeleti karzatokon pedig állóhelyek terveztettek. Az uszoda befogadóképessége körülbelül 1100 ülőhely és körülbelül 1100 állóhely, mely pótülésekkel 2500 helyet jelent. E közönségnek a nézőtérre való hozzávezetése és a versenyek végén a torlódás elkerülése oly problémát jelent, hogy az egész terv megoldásában mindig két szempontra kellett figyelmemet összpontosítani: az egyik a mindennapi fürdőzés kérdésének, a másik a türelmetlen s némiképpen fejedelmekkel verseny közön-

ségnek gyors elhelyezkedése és látási lehetőségének megoldása.

Az alap elrendezésen kívül természetesen *ezernyi részletkérdés* került előtérbe, melyek közül nem utolsósorban a világítás és szellőztetés kérdése. Nappal az úszócsarnok bőséges oldalvilágítást kap meg, kelet, nyugat és dél felől, úgyhogy a csarnokba a nap bármely szakában behatol a napsugár. Az esti világítás egyenletes fényerősségű reflektor lámpákkal történik olyan módon, hogy azok sem a nézőközönség, sem pedig a versenyzők látását nem zavarják. A szellőztetés különálló probléma, mely főleg akkor kritikus, amikor egy 2500 főnyi nézőközönség tölti meg a csarnokot. E tömeg a párával telített levegőben csak akkor tartózkodhat huzamosabb ideig, ha a szellőztető útján a csarnokba szorított meleg levegőt légkeringést idézőnk elő Számolni kellett természetesen a Dunapart mellett tervezett uszodánál az északnyugati szelekkel, kocsis és gyalogforgalom szempontjából a hozzáférhetőségével, mert

ha a fürdőző, vagy versenyt látogató közönség nem találná meg a kényelmét, a fedett uszoda sem tölthetné be azt a hivatást,

amelyet az állam, a főváros nagy áldozatkészsége s a magyar sporttársadalom annak szánt. A margitszigeti fedett versenyuszoda népszerűségét biztosítani fogja elsősorban, hogy a higiéniai követelményeknek minden tekintetben megfelel. A sportoló is megtalálja helyét, a versenylátogató közönség homlokáról nem fognak izzadságesepek jelentkezni. Az uszoda medencéjét nők és férfiak egy időben használhatják, ami látogatottságra kedvező hatással lesz. E cél elérése szempontjából természetesen a tervezet elgondolásánál a két nem részére a szekrényöltözőket megfelelő módon el kellett választani.

Elgondolásom szerint az uszoda építkezési munkálatai február közepén megindulhatnak. Ha rátermett szakember kezébe kerül a nagyszabású vasbeton-szerkezetek végrehajtása és az igen komplikált berendezések elkészítése, úgy a magyar úszósport régi vágya egy év múlva valóra válik és jövő év decemberében a magyar úszó- és vízipólók már készülhetnek a los-angelesi versenyekre, amelyekben az elmúlt esztendő sikereik nyomán nagyobb esélyeik lehetnek.

Több mint 100 éve tennálló
„KOLCSÖNÖS TŰZKAR”
 és
„JANUS”
 általános kölcsönös
BIZTOSÍTÓ INTÉZET
 magyarországi igazgatósága
Budapest, V., Nádor-u. 34.
ÉLETBIZTOSÍTÁS
 RENDKIVUL ELŐNYÖS, MINDEN
 VONATKOZÁSBAN MODERN.
 OLCSÓ DÍJTÉTELEK.
Agilis munkatársak előnyösen elhelyezkedhetnek.